

MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET
Gyakorlati (projekt) vizsgafeladatok
emelt szint
2025. május-júniusi vizsgaidőszak

A1. VIDEOETŰD KÉSZÍTÉSE

1937. december 25-én a Chelsea – Charlton Athletics meccsen sűrű köd ereszkedett a Stamford Bridge pályára, de a Charlton kapusa Sam Bartram a posztján maradt a szokatlan csendben. Az átláthatatlan ködöt kémlelte, nehogy meglepje az ellenfél. Hosszú idő után egy alak bukkant ki előtte a ködfüggönyből. Egy rendőr volt, aki hitetlenkedve bámult rá. *„Mi a fenét keres maga itt? – kérdezte. A játékot már negyedórása leállították. A pálya teljesen üres.”*

Készítsen a megtörtént eset inspirációja alapján 210-240 másodperces videoetűdöt! Őrizze meg az alapszituáció lényegét – megtarthatja a konkrét helyzetet, de el is térhet attól! Munkája során törekedjen arra, hogy a feszültséget a filmidő során fenntartsa, sőt fokozza a feszültségfeloldó, csattanós befejezésig!

Készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben ismerteti munkája alapkonceptióját, kitérve a saját etűdjében feldolgozott szituáció megválasztására, valamint arra is, milyen formanyelvi eszközökkel és hogyan tervezte elérni, hogy az etűdben fenntartsa, sőt fokozza a feszültséget! Mutassa be a filmkészítés folyamatát a megvalósítás során felmerült problémákra koncentrálni (a technikai és szervezési nehézségekre csak akkor térjen ki röviden, ha feltétlenül szükséges)! A munkanapló tartalmazza az elkészített anyaggal kapcsolatos önértékelését, figyelembe véve a feladatban megadott szempontoknak való megfelelést is!

A kép forrása:

https://www.reddit.com/r/CharltonAthletic/comments/i9xopk/in_1937_goalkeeper_sam_bartram_was_left_alone/?rdt=35588&onetap_auto=true&one_tap=true

A.2 HÍRANYAG ÉS PUBLICISZTIKA KÉSZÍTÉSE

Olvassa el Székács Linda *„Dragomán György és Grecsó Krisztián is sértegető üzeneteket kapott az érettségizőktől”* című írását! Két eltérő sajtóműfaj keretei közt reflektáljon arra a jelenségre, hogy egyes érettségizők a szóbeli vizsgára való felkészülés során a közösségi médiában, a cikkben bemutatott módon és stílusban kortárs írókat szólítanak meg!

Készítsen a jelenségről

- a) egy 500-750 karakterben megfogalmazott és három saját fényképpel illusztrált híryanagot, valamint
- b) egy 3000-3500 karakter hosszúságú publicisztikát is *„Hát, ha a tételnél magát húzom ki, akkor gatyá”* címmel! A publicisztika megírására való felkészülését

segítse legalább négy, maximum 2-5 perces terjedelmű hangban vagy mozgóképen rögzített háttérbeszélgetéssel, amelyeket érintettekkel (pl. tanárokkal, diákokkal, esetleg az Ön számára elérhető írókkal/publikáló szerzőkkel) folytat! A rögzített interjúk, beszélgetések tapasztalatait építse be a publicisztikába!

Tartsa magát a megadott sajtóműfajok jellemzőihez!

Készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben bemutatja munkája koncepcióját és alapelveit, kitér szövegei megvalósításának folyamatára és a közben felmerült szakmai problémák megoldására (a felmerült szervezési nehézségeket és alternatívákat is a feladat témája, szakmai kontextusa szempontjából tálalja) – beleértve mindebbe a publicisztikájához készített háttérbeszélgetéseket is! A munkanapló tartalmazza az elkészült anyagokkal kapcsolatos önértékelést, különös tekintettel a feladatban megadott szempontok való megfelelést!

A Székács Linda-írás forrása:

https://eduline.hu/campus_life/20240627_serto_uzenetek_kortars_magyar_irok_ertsegizok

A3. VIDEO-KÖNYVAJÁNLÓ KÉSZÍTÉSE

Készítsen 150-200 másodperces kedvesináló videó-könyvajánlót Örkény István *Egyperces novellák* című kötetének új kiadásához¹! Egynemű vagy vegyes technikával is dolgozhat: dokumentum- vagy fikciós betéte(ke)t, animációt vagy/és egyedi grafikai-tipográfiai elemeket, illetve a forrás megjelölésével akár archív anyagokat, adaptáció-részleteket is felhasználhat. Mások által készített vendéganyagokat maximum 60 másodperc hosszúságban építhet be a videóba, míg a videó-könyvajánló többi részét saját felvételekből kell megkomponálnia! Törekedjen arra, hogy ajánlójá a frissen megjelent kötetre, annak sajátosságaira, a megjelenés időszerűségére reflektáljon!

Az elkészült videóajánlóhoz készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben ismerteti munkája koncepcióját (különös tekintettel a könyvajánló nézőpontjára, szemszögválasztására és alapállítására)! Indokolja a konzerv-anyagok kiválasztását, azok felhasználásának módját, mutassa be az előkészítés és a kivitelezés folyamatát, valamint a megvalósítás során felmerült problémákat (a technikai és szervezési nehézségekre csak akkor térjen ki röviden, ha feltétlenül szükséges)! A munkanapló tartalmazza az elkészített anyaggal kapcsolatos önértékelését is, figyelembe véve a feladatban megadott szempontoknak való megfelelést!

A kép forrása:

https://marvin.blinc.hu/product_images/1212/ID22-316113.JPG

¹ *Válogatott egyperces novellák* – Helikon zsebkönyvek 80.

B1. MI-GENERÁLT KÉPEK ÉS A VIZUÁLIS HITELESSÉG – ELEMZÉS

„A mesterséges intelligencia megjelenése azt is jelenti, hogy immár minden hazugságnak meggyőző vizuális bizonyítéka lehet. Újra tudjuk teremteni a világot olyannak, amilyen még soha nem volt. Minden összeesküvés-elméletnek lehetnek vizuális bizonyítékai.” Phillip Toledano²

Készítsen a vizsgaleírásban megadott hosszúságú elemző esszét a mesterséges intelligencia által generált képek hatásáról a vizuális tartalmak hitelességének megítélésére! Philip Toledano konceptuális művész *Another America* című albumában található képek elemzésével értelmezze azt az összetett jelenséget, hogy a mesterséges intelligencia segítségével generált városi tájakat és helyzeteket bemutató képek arra ösztönözhetik a közönséget, hogy megkérdőjelezze, vagy kritikusan szemlélje a képek hitelességét, a képek valóságtartalmába vetett hitünket!

Megállapításait építse legalább 6 fotográfia szoros elemzésére! Munkájában reflektáljon Marton Máté *Hamis vagy eredeti? Végleg elveszíthetjük a bizalmat a képekben* című írására, elemzése alapján akár vitatva a szerző egyes észrevételeit!

A kép forrása:

<https://x.com/ExpandedArt/status/1765656210286522857>

A Philip Toledano-album forrása:

<https://www.expanded.art/collections/another-america>

A Marton Máté-írás forrása:

<https://index.hu/kulfold/2023/10/28/mesterseges-intelligencia-hamis-kepek/>

B2. FILMELEMZÉS

² <https://www.lofficielibiza.com/art/philip-toledano-photography-interview-ai-and-art>

Készítsen elemző esszét Breier Ádám *Lefkovicsék gyászolnak* című filmjéről a vizsgaleírásban megadott terjedelemben! Tárja fel, hogyan érvényesül az apa, a fiú és az unoka igazsága egyaránt a filmben – azonosítva és értelmezve a három generáció nézőpontját a feleség, anya és nagymama elvesztésével és meggyászolásával kapcsolatosan! Elemzését alapozza legalább három kulcsjelenet részletes formanyelvi eszközeinek vizsgálatára!

A kép forrása:

<https://occ-0-8407->

[2219.1.nflxso.net/dnm/api/v6/Qs00mKCpRvrkI3HZAN5KwEL1kpE/AAAABeXtxwHnbJOvpxTQmP1S1vEBXAuIpO6L7w11FpbN8JmLIPD_JW-](https://occ-0-8407-2219.1.nflxso.net/dnm/api/v6/Qs00mKCpRvrkI3HZAN5KwEL1kpE/AAAABeXtxwHnbJOvpxTQmP1S1vEBXAuIpO6L7w11FpbN8JmLIPD_JW-)

[yV4OWylt8yMvo6ZEVOQ2IQWTZKS_L7tRNLLIivYOdQCnw_9Crd.jpg?r=24f](https://occ-0-8407-2219.1.nflxso.net/dnm/api/v6/Qs00mKCpRvrkI3HZAN5KwEL1kpE/AAAABeXtxwHnbJOvpxTQmP1S1vEBXAuIpO6L7w11FpbN8JmLIPD_JW-yV4OWylt8yMvo6ZEVOQ2IQWTZKS_L7tRNLLIivYOdQCnw_9Crd.jpg?r=24f)

A film forrása:

A film megtekinthető a Netflixen vagy a Cinego.hu oldalon.

B3. MOBILTELEFON- ÉS KOMMUNIKÁCIÓTÖRTÉNET

Készítsen a vizsgaleírásban megadott hosszúságú elemző esszét a mobiltelefonok funkcióváltozásairól a kommunikációtörténet kontextusában!

Elemzéséhez válasszon a használat kultúráját meghatározó négy érvényes szempontot, és ezek mentén vizsgálja meg, hogyan változtak a mobiltelefonok funkciói az évek során!

Kiindulásképpen készítsen néhány rövid interjút legalább három ismerőssel vagy családtagjával az alábbi korosztályokból/generációkból: 12-15 év (Alfa); 17-20 év (Z) és 25-30 év(Y)! Az interjúk során kérdezzen rá az első mobiltelefonhasználatához kapcsolódó emlékeikre, valamint arra is, milyen lehetőségeket és tevékenységeket támogatott az a mobil, amit először használtak. Az esszé elkészítéséhez használja fel Wild Judit *Hogyan mondjam el neked?* és Ondřej Chabr *A mobiltelefonok története* című írásait!

A Wild Judit-írás forrása:

https://www.epa.hu/03000/03056/cikk/2004_04_tel/02_hogyan_mondjam/index.html

Az Ondřej Chabr-írás forrása:

<https://www.alza.hu/mobiltelefonok-tortenete>

C1. HANGJÁTÉK KÉSZÍTÉSE

Umberto Eco *Hogyan ne beszélgessünk fociról?* című írásának nagy részében egyetlen szó sem esik a fociról (<https://www.nyest.hu/hirek/mit-fujt-umberto-eco>).

Eco írása nyomán készítsen 7-8 perc hosszúságú hangjátékot, amelynek első részében egy távolsági buszon, vonaton vagy repülőn két hasonló logikájú és tematikájú diskurzus zajlik párhuzamosan, egymástól függetlenül az utasok között olyan témáról, ami az egyiküket foglalkoztatja, a másikat pedig egyáltalán nem érdekli vagy nincsen róla elképzelése, ismerete (mint Econál a furulya vagy a foci)!

Tervezze meg úgy a hangjátéka cselekményét, hogy a hallgató „in medias res” kerüljön bele a beszédhelyzetekbe (melyekhez felhasználhatja Eco szövegét vagy akár el is térhet attól), majd a két, párhuzamosan futó beszélgetésnek (az adott helyszínhez illő) véletlen esemény vessen véget! E véletlen esemény következtében az utasok helyet cserélnek, és hirtelen egymás mellé kerül két olyan ember, akik félszavakból is értik egymást.

Hangjátéka lezárásának kidolgozása során ne feledkezzen meg arról, vajon mi történik a másik két emberrel, továbbá legyen figyelemmel a hangjáték formai jegyeire, a hangvilág felépítésére is!

Készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben bemutatja hangjátéka koncepcióját (térjen ki a karaktertervezésre és véletlen eseményhez kapcsolódó

helycserére is)! Vázzolja az előkészítés és a megvalósítás folyamatát, különös tekintettel a karaktereknek megfelelő szereplőválasztásra és a színészvezetésre, valamint a megvalósítás közben felmerült, az elbeszélést érintő problémák megoldására, illetve térjen ki a hangjátékában alkalmazott műfaji megoldásokra és azok alkalmazásának indoklására! (A technikai és szervezési nehézségeket csak akkor érintse röviden, ha feltétlenül szükséges.) A munkanapló tartalmazza az elkészített anyaggal kapcsolatos önértékelését, figyelembe véve a feladatban megadott szempontoknak való megfelelést is!

C2. KISFILM KÉSZÍTÉSE ALÁFESTŐ ZENÉRE

Hallgassa meg figyelmesen Astor Piazzolla *Oblivion* című zeneművét Juhász Anikó és Horváth Mihály előadásában!

Készítsen kétszereplős fikciós kisfilmet a négy perces zeneanyag legalább három perces hangvágott vagy teljes hosszban történő felhasználásával, amelyet úgy komponál meg, hogy egyik szereplő karakterét és cselekedeteit a harmonika, a másikat a gitár határozza meg! Törekedjen arra, hogy az elkészült műben a zene maradjon aláfestő, a hangulatot moderáló funkcióban!

Készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben bemutatja kisfilmje koncepcióját! Fogalmazza meg, hogy a kisfilmben alkalmazott formanyelvi eszközökkel hogyan kívánta megjeleníteni a karaktereket (a zenedarab hangszerhasználatának „szereposztásával” és dramaturgiájával összefüggésben)! Vázzolja az előkészítés és megvalósítás folyamatát, különös tekintettel arra, milyen döntések segítették, hogy a zene aláfestő funkcióban maradjon! (A technikai és szervezési nehézségeket csak akkor érintse röviden, ha feltétlenül szükséges.) A munkanapló tartalmazza az elkészített anyaggal kapcsolatos önértékelését, figyelembe véve a feladatban megadott szempontoknak való megfelelést is!

Az előadás forrása:

<https://www.youtube.com/watch?v=tagdH6PGwPE>

C3. FILMELEMZÉS

Készítsen a vizsgaleírásban megadott hosszúságú esszét, amelyben Dárday István *Mihez tartás végett* (1971) című vizsgafilmjét elemzi a film dramaturgiai felépítése és montázs-személete, vágási logikája szempontjából! Hasonlítsa össze a vizsgafilmet a rendező későbbi munkáival (pl. *Jutalomutazás*, *Filmregény*). Azonosítsa azokat az elemeket, témákat és formanyelvi eszközöket, amelyek a későbbi filmekben is megjelennek! Ezek alapján fogalmazza meg, mennyiben tekinthető ez a vizsgafilm a Dárday-Szalay filmek előzményének!

A vizsgafilm forrása:

<https://www.youtube.com/watch?v=nY7gtFAJx-Q>